

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ยกระดับการจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการ
เพื่อสู่การเป็นองค์กรนิติกิจตัวอย่างเต็มรูปแบบ

จัดทำโดย นางรชนีกร ดำเด่นงาม
รหัส 9854

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 98
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง ยกระดับการจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อสู่การเป็นองค์การ
ดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

จัดทำโดย นางรชนีกร ดำเด่นงาม
รหัส 9854

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 98
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตร
นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ.....

อาจารย์บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

อาจารย์วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

อาจารย์อารักษ์ พรหมณี
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาเรื่อง “ยกระดับการจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อการเป็นองค์กรดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ” เป็นการส่งเสริมและผลักดันให้ผู้ประกอบการทุกระดับที่ต้องการจดทะเบียนธุรกิจให้มีศักยภาพในการเข้าใช้งานระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลที่กรมเปิดให้บริการ และระบบดิจิทัลต่าง ๆ ตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวน 10 ฉบับ รวมทั้งเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ของกรมในการเป็นองค์กรภาครัฐชั้นนำด้านบริการดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบภายในปี 2570 และสร้างพลังขับเคลื่อนธุรกิจไทยให้ยั่งยืนด้วยนวัตกรรม การยกระดับการจดทะเบียนธุรกิจทางดิจิทัลดังกล่าวเป็นการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาให้บริการเพื่อให้ภาครัฐอำนวยความสะดวกประชาชนได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชนอย่างแท้จริง

รายงานการศึกษานี้เป็นการศึกษาระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน 886,796 รายที่มีสถานะดำเนินการอยู่ (ข้อมูล ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม 2566) และมีสถิติในการเกิดนิติบุคคลใหม่เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ 6,000 กว่าราย โดยในการยื่นคำขอจดทะเบียนนิติบุคคลดังกล่าว กรมได้เปิดให้บริการ 2 ช่องทาง ได้แก่ ช่องทางที่ผู้ประกอบการจัดพิมพ์เอกสารคำขอจดทะเบียนแล้วนำมายื่น ณ สถานที่ให้บริการ (Walk in) มีผู้ใช้บริการคิดเป็น 74 % และช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration) โดยผู้ประกอบการกรอกข้อมูลคำขอจดทะเบียนในระบบจดทะเบียน e-Registration มีผู้ใช้บริการคิดเป็น 26% ทั้งนี้ในการจดทะเบียนนิติบุคคลทั้ง 2 ช่องทาง ยังพบสภาพปัญหาในด้านกระบวนการเกี่ยวกับระยะเวลาการตรวจพิจารณาและการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนซึ่งมีทั้งผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด) สำหรับด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเข้าใช้งานระบบจดทะเบียน e-Registration พบว่ายังมีขั้นตอนที่ยุ่งยากในการใช้งานและการยืนยันตัวตนของผู้ที่ต้องลงลายมือชื่อดิจิทัล สำหรับในด้านบุคลากรจำนวนสัดส่วนนายทะเบียนกับปริมาณคำขอจดทะเบียนไม่สมดุลกันและการบันทึกข้อมูลจากเอกสารคำขอจดทะเบียนที่ผู้ประกอบการใช้บริการในช่องทาง Walk in ยังมีข้อผิดพลาดส่งผลให้ฐานข้อมูลทางทะเบียนธุรกิจไม่ถูกต้อง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงขอเสนอการพัฒนาปรับปรุงระบบจดทะเบียนนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดโดยให้ผู้ประกอบการกรอกข้อมูลคำขอจดทะเบียนในระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลโดยตรง โดยใช้รูปแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (e-Form) พร้อมกับพัฒนาปรับปรุงระบบให้เข้าใช้งานง่าย สะดวก ลดขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ นำนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Artificial Intelligence : AI) ที่สามารถวิเคราะห์และมี Chatbot ให้คำแนะนำในการช่วยผู้ประกอบการกรอกข้อมูล มีข้อมูลสำเร็จรูปให้เลือกใช้ (Shopping List) เช่น วัตถุประสงค์ ข้อบังคับ โดยไม่ต้องพิมพ์ใหม่เพื่อลดการตรวจคำถูกผิด ซึ่งจะเป็นการลดระยะเวลาในการตรวจพิจารณาและการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนไปพร้อม ๆ กันด้วย ส่งผลให้นายทะเบียนสามารถออกหนังสือรับรองและรับรองเอกสารทางธุรกิจได้ทันทีเมื่อรับจดทะเบียนทำให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ดำเนินธุรกรรมได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน โดยหากระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลได้พัฒนาสำเร็จ กรมต้องจัดเตรียมสถานที่และเจ้าหน้าที่ ในการให้คำปรึกษา แนะนำการเข้าใช้งาน ทั้งในส่วนกลางและสำนักงานพาณิชย์จังหวัด โดยส่วนกลางให้จัดตั้งหน่วยฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำในการเข้าใช้งานระบบจดทะเบียน รวมทั้งจัดทำแผนการฝึกอบรมการใช้งานให้แก่ผู้ประกอบการ ผู้แทนของหน่วยงานสำนักงานกฎหมาย สำนักงานบัญชี

ซึ่งเป็นบุคคลที่มีสัดส่วนการใช้บริการจดทะเบียนค่อนข้างสูง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศเพื่อให้การจดทะเบียนมีมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์การใช้งานระบบจดทะเบียนนิติบุคคลให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางเว็บไซต์ของกรมหรือข่าวในหนังสือพิมพ์ และสำนักงานที่ให้บริการจดทะเบียน ควรดำเนินการผ่านเครือข่ายพันธมิตรต่าง ๆ เช่น สมาหุการค้ำแห่งประเทศไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สมาวิชาชีพบัญชี สมาทนายความ เป็นต้น

การยกระดับการจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการดังกล่าว จะเป็นการพลิกโฉมการจดทะเบียนธุรกิจ และการส่งเสริมบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปในทางที่ดีซึ่งจะส่งผลให้การจัดอันดับความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจที่ธนาคารโลกดำเนินการสำรวจดีขึ้น พร้อมกับการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาคต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง “ยกระดับการจดทะเบียนนิติบุคคล ให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อการเป็นองค์กรดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ในการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าของการจัดทำรายงานอย่างใกล้ชิด ตลอดจนช่วยชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากอาจารย์วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ และอาจารย์อารักษ์ พรหมณี ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้แนวคิด การวิเคราะห์หาสาเหตุ เพื่อนำไปสู่การนำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาและอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ผลสำเร็จในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ที่ช่วยประสานจัดทำข้อมูลเพื่อสนับสนุนการจัดทำรายงานฉบับนี้ รวมถึงผู้บริหาร และทีมงานสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนทุกท่านที่ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ส่งผลให้การอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง นบส.1 รุ่นที่ 98 ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและสามารถจัดทำเอกสารวิชาการฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

รชนีกร ดำเด่นงาม

29 สิงหาคม 2566

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	7
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	9
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	10
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	10
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	15
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	25
3. แผนพัฒนาตนเอง	27
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	27
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	28
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	28
บรรณานุกรม	35
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	36

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1-1	ผลการจัดอันดับด้านการเริ่มต้นธุรกิจของไทยที่ผ่านมา
ตารางที่ 2-1	สภาพปัญหาของการจดทะเบียนนิติบุคคล
ตารางที่ 2-2	การวิเคราะห์ SWOT Analysis การให้บริการจดทะเบียนนิติบุคคล
ตารางที่ 2-3	ขั้นตอนการจดทะเบียนของประเทศนิวซีแลนด์
ตารางที่ 2-4	การพัฒนาปรับปรุงปรับปรุงระบบจดทะเบียนนิติบุคคล (ระยะ 1 ปี)
ตารางที่ 2-5	การจัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษา แนะนำ อบรมการใช้งานระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล (ระยะสั้น 1 - 3 ปี)
ตาราง IDP1	แผนพัฒนารายบุคคล
ตาราง IDP2	ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา
ตาราง IDP3	แผนพัฒนารายบุคคล : ระยะเวลา 2 ปี
ตาราง IDP4	แผนพัฒนารายบุคคล : ระยะเวลา 2 เดือน (ระหว่างการฝึกอบรม นบส.1)
ตาราง IDP5	ผลการพัฒนาตนเองในระยะเวลา 2 เดือน (ระหว่างการฝึกอบรม นบส.1)

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1-1	การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาฯ นโยบายรัฐบาล แผนกระทรวงพาณิชย์ และยุทธศาสตร์กรม	2
ภาพที่ 1-2	วิสัยทัศน์ (Vision) ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	4
ภาพที่ 1-3	โครงสร้างผู้บริหารของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	8
ภาพที่ 2-1	ขั้นตอนการจดทะเบียนช่องทางการยื่นคำขอจดทะเบียนด้วยตนเอง (Walk in)	10
ภาพที่ 2-2	ขั้นตอนการจดทะเบียนช่องทางการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration)	11
ภาพที่ 2-3	ระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล ที่พัฒนาปรับปรุงใหม่	20
ภาพที่ 2-4	แนวทางแก้ไขและพัฒนา 3 ประเด็น	24
ภาพที่ 2-5	แผนภาพการขับเคลื่อนข้อเสนอ	24

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

Walk in : ผู้ประกอบการยื่นคำขอจดทะเบียน ณ จุดบริการด้วยตนเอง

e-Registration : Electronic Registration ระบบการจดทะเบียนอิเล็กทรอนิกส์

e-Form : แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์

e-KYC : Electronic Know your Customer การยืนยันตัวตนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์

Ease of Doing Business : ความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ

Business Ready (B-READY) : การประเมินความยากง่ายในการประกอบธุรกิจที่นำมาใช้แทนเกณฑ์ของ

Ease of Doing Business

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

“ยกระดับการจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ”

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีภารกิจหน้าที่ในการรับจดทะเบียนนิติบุคคลประเภท ดังต่อไปนี้

- ห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- บริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535
- สมาคมการค้า ตามพระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ.2509
- หอการค้า ตามพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ.2509

ในการศึกษาครั้งนี้ ขอมุ่งเน้นนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีจำนวน 886,796 ราย (ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม) โดยปัจจุบันผู้ประกอบการที่ประสงค์ยื่นคำขอจดทะเบียนสามารถดำเนินการได้ 2 ช่องทาง ดังนี้

- 1) ยื่นคำขอลงทะเบียน ณ จุดบริการด้วยตนเอง (Walk in)

ภาพที่ 2-1 ขั้นตอนการจดทะเบียนช่องทางการยื่นคำขอลงทะเบียนด้วยตนเอง (Walk in)

ที่มา : ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดทำ

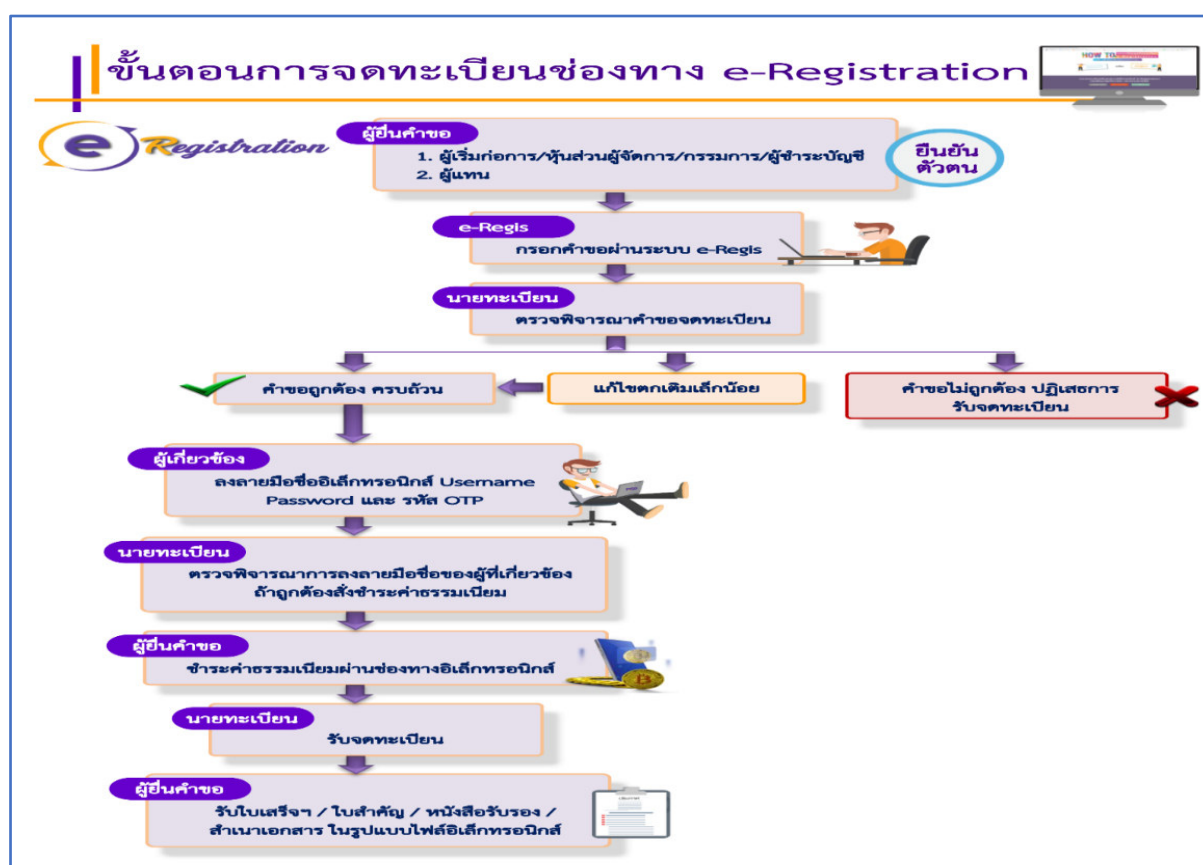
ในการยื่นคำขอลงทะเบียนช่องทาง Walk in ผู้ประกอบการหรือผู้แทนที่จัดทำคำขอลงทะเบียนกรอกข้อมูลและรายละเอียดในแบบฟอร์มคำขอลงทะเบียนด้วยวิธีการพิมพ์ให้ครบถ้วนและให้ผู้เกี่ยวข้องลงลายมือชื่อในคำขอ และนำไปยื่นจดทะเบียน ณ จุดบริการของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีทั้งหมด 87 แห่งทั่วประเทศ เมื่อนายทะเบียนตรวจพิจารณาคำขอแล้วเห็นว่า คำขอจดทะเบียนมีรายละเอียดครบถ้วนและถูกต้อง ให้ผู้ขอจดทะเบียนชำระค่าธรรมเนียม ณ จุดบริการ และนายทะเบียนจะส่งรับจดทะเบียนพร้อมออกเอกสารหนังสือรับรองและใบสำคัญการจดทะเบียนให้เป็นหลักฐาน

ทั้งนี้ หากสำนักงานแห่งใหญ่ของห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด ตั้งอยู่จังหวัดใดให้ยื่นจดทะเบียนที่จังหวัดนั้น ซึ่งในเขตกรุงเทพมหานครสามารถยื่นได้ 7 แห่ง คือ ส่วนจดทะเบียนธุรกิจกลาง ชั้น 4 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าเขต 1 - 6 ในกรณีจังหวัดอื่น ยื่นได้ที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนั้น ๆ เว้นแต่ (1) กรณีสำนักงานใหญ่อยู่ในเขต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส สามารถยื่นจดทะเบียนทุกประเภท และสามารถยื่นได้เพิ่มอีก 2 แห่ง คือ ส่วนจดทะเบียนธุรกิจกลาง และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดสงขลา (2) กรณีจดทะเบียนจัดตั้งใหม่ สามารถยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งได้ที่จุดบริการของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสำนักงานพาณิชย์จังหวัด กระทรวงพาณิชย์ได้ทุกแห่ง

2) ยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านระบบจดทะเบียนนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration)

ภาพที่ 2-2 ขั้นตอนการจดทะเบียนช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration)

ที่มา : ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดทำ

ในการยื่นจดทะเบียนช่องทาง e-Registration ก่อนเข้าใช้งานผู้จัดทำคำขอจดทะเบียนหรือผู้ขอจดทะเบียนจะต้องลงทะเบียนผู้ใช้งานเพื่อรับ Username & Password และยืนยันตัวตนสำหรับการเข้าใช้ระบบและลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เฉพาะครั้งแรกที่เริ่มต้นใช้งานเพียงครั้งเดียว) และต้องเปิดใช้งาน (Activation) ทางอีเมล เพื่อยืนยันบัญชีผู้ใช้งาน ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

เมื่อได้ลงทะเบียนและยืนยันตัวตนเพื่อเข้าใช้งานในระบบแล้ว การยื่นคำขอจดทะเบียนนิติบุคคลผ่านระบบ e-Registration ดำเนินการได้โดยเข้าเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยการกรอกข้อมูลและรายละเอียดคำขอจดทะเบียนและยื่นคำขอผ่านระบบ โดยนายทะเบียนตรวจสอบคำขอจดทะเบียน และแจ้งผลการพิจารณาผ่านระบบ กรณีคำขอจดทะเบียนถูกต้องครบถ้วน ผู้ประกอบการ (กรรมการ/หุ้นส่วนผู้จัดการ/ผู้เกี่ยวข้อง) สามารถลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย Username & Password และรหัส One Time Password (OTP) นายทะเบียนจะตรวจสอบการลงลายมือชื่อและแจ้งให้ชำระค่าธรรมเนียมโดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ บัตรเครดิต/บัตรเดบิต หรือเคาน์เตอร์ธนาคาร หรือเครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ หรือ Internet Banking เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนแล้วจะจัดส่งเอกสารจดทะเบียนนิติบุคคล ได้แก่ ใบสำคัญการจดทะเบียน ใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน และหนังสือรับรองนิติบุคคล ในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์

2.1.1 สภาพปัญหาในปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาการจดทะเบียนนิติบุคคลของกรมในภาพรวมทั้งช่องทาง walk in และช่องทางการจดทะเบียนผ่านระบบ e-Registration นั้น กรมได้สอบถามและรับฟังความเห็นของผู้ใช้บริการ นายทะเบียน และเจ้าหน้าที่ พบสภาพปัญหาใหญ่ ๆ 3 ด้าน ดังนี้

ตาราง 2-1 สภาพปัญหาของการจดทะเบียนนิติบุคคล

ปัจจัย	ประเด็นปัญหา
1.ด้านกระบวนการ ช่องทาง walk in และ ช่องทาง e-Registration	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาในการตรวจพิจารณาจนถึงการอนุมัติรับจดทะเบียนที่มีความแตกต่างกัน และไม่สามารถกำหนดเวลาการพิจารณาและรับจดทะเบียนที่แน่นอนได้ - การพิจารณาสั่งการคำขอจดทะเบียนของนายทะเบียนยังเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน
2.ด้านเทคโนโลยี ช่องทาง e-Registration	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบไม่ได้ช่วยกลั่นกรอง คำนวณ ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องที่เป็นข้อกำหนดของกฎหมายเพื่อลดข้อผิดพลาดในการจดทะเบียนได้ - ระบบการเข้าใช้งานยังมีขั้นตอนความยุ่งยาก ซับซ้อน การเข้าใช้งานยาก - ระบบการยืนยันตัวตนยังมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก
3.ด้านบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - นายทะเบียนที่ตรวจพิจารณาคำขอจดทะเบียนตรวจพิจารณาล่าช้า เนื่องจากไม่ได้จบทางด้านกฎหมายที่ตรงกับหน้าที่ที่ปฏิบัติ - จำนวนนายทะเบียนที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณคำขอจดทะเบียนที่มีจำนวนมากเกินกว่าสัดส่วนนายทะเบียน - เจ้าหน้าที่นำเข้าข้อมูลการจดทะเบียน บันทึกข้อมูลผิดพลาดไม่ถูกต้อง เนื่องจากอัตราจ้างชนิดลูกจ้างเหมาจ่าย ทำให้ขาดความรับผิดชอบเท่าที่ควร

ที่มา : ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดทำ

นอกจากปัญหาหลักดังกล่าวแล้วยังพบประเด็นย่อยต่าง ๆ ได้แก่

การยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านช่องทาง walk in

- ผู้ใช้บริการรอคอยการตรวจพิจารณานาน เนื่องจากปริมาณผู้ให้บริการมีจำนวนมาก
- กรมมีภาระและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บเพิ่มคำขอจดทะเบียน และสถานที่จัดเก็บ

การยื่นคำขอผ่านระบบ e-Registration

- รูปแบบการกรอกข้อมูลที่ยังไม่เหมาะสมกับการดำเนินการผ่านระบบออนไลน์
- ข้อมูลอำนาจกรรมการของบริษัทจำกัดไม่อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ในการทำธุรกรรมออนไลน์กับหน่วยงานอื่นในภาพรวม เนื่องจากระบบไม่สามารถทราบเงื่อนไขอำนาจกรรมการของบริษัทได้
- การลงลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่สะดวกจากการส่งรหัส OTP ไปยังโทรศัพท์มือถือของกรรมการเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องแท้จริงของบุคคล ในกรณีกรรมการอยู่ต่างประเทศ หรือมอบให้ผู้แทนดำเนินการยังเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียน
- การดำเนินการสำหรับชาวต่างชาติยังมีข้อจำกัดในบางขั้นตอน เช่น ชาวต่างชาติไม่สามารถยืนยันตัวตนผ่านช่องทาง e-KYC ได้ หรือ หมายเลขโทรศัพท์มือถือที่ใช้ในการลงทะเบียน ต้องเป็นหมายเลขที่ลงทะเบียนในประเทศไทยเท่านั้นจึงสามารถใช้บริการจดทะเบียนผ่านระบบ e-Registration ได้
- ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่สามารถทราบได้ว่าคำขอจดทะเบียนที่ยื่นผ่านระบบจะได้รับการจดทะเบียนภายในเมื่อใด เวลาใด
- ผู้ยื่นขอจดทะเบียนไม่มีช่องทางโดยตรงในการปรึกษากับนายทะเบียนที่ตรวจคำขอนั้น

อนึ่ง ปัจจุบันมีผู้ให้บริการผ่านช่องทาง Walk in คิดเป็นสัดส่วน 74% และมีผู้ให้บริการผ่านช่องทางระบบ e-Registration จำนวน 26% และจากการสอบถามผู้ให้บริการในช่องทาง e-Registration พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานเป็นประจำ และเข้าใจขั้นตอนการจดทะเบียนเนื่องจากเข้าใช้งานบ่อยครั้งมีความคุ้นชินกับระบบ ซึ่งเห็นว่าการยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านระบบ e-Registration ทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่ต้องเดินทางมายื่นที่สำนักงานบริการด้วยตนเอง ประกอบกับเป็นคำขอจดทะเบียนที่ผู้ประกอบการไม่เร่งรีบการจดทะเบียน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น แม้กรมจะได้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบการจดทะเบียน e-Registration ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเพื่อเพิ่มจำนวนผู้ใช้งานในระบบนี้แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการเพิ่มจำนวนผู้ให้บริการเท่าใด ประกอบกับในช่องทางการจดทะเบียน Walk in การจัดสรรนายทะเบียนก็ยังไม่สมดุลเพียงพอกับปริมาณคำขอจดทะเบียนที่ต้องพิจารณา และต่อจากนี้ไปเมื่อสถานการณ์โควิด-19 ได้ผ่านพ้นไป การฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศจะทำให้มีผู้ประกอบการที่ต้องการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มมากขึ้นอันส่งผลให้ปริมาณคำขอจดทะเบียนนิติบุคคลมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การพัฒนาระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลให้มีความทันสมัยด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลดังกล่าวจึงมีความจำเป็น ซึ่งการพัฒนาระบบดิจิทัลดังกล่าวต้องใช้งบประมาณในการพัฒนา อีกทั้งก่อนหน้านี้ไม่มีหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานใดเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการ

ในเรื่องของการยืนยันตัวตนในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตามในปี 2566 นี้ กรมได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบและอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของระบบการจดทะเบียนในช่องทาง walk in และช่องทาง e-Registration ซึ่งระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลที่กำลังพัฒนานี้ ได้พัฒนาบนหลักการและแนวคิดที่ต้องมีความสามารถ ดังนี้

- 1) ต้องเป็นระบบที่ทำให้ผู้ใช้บริการมีความสะดวก ใช้งานง่าย ไม่ยุ่งยาก
- 2) ลดการใช้ดุลพินิจในการตรวจพิจารณาของนายทะเบียนโดยให้ระบบช่วยกลั่นกรองข้อมูลคำขอจดทะเบียนและข้อกฎหมายเบื้องต้น
- 3) นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยแนะนำในการกรอกคำขอจดทะเบียน
- 4) มีรายการสำเร็จรูปต่าง ๆ ที่จำเป็นในการกรอกคำขอจดทะเบียน เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเลือกใช้โดยไม่ต้องพิมพ์ ลดการพิมพ์ผิดพลาด
- 5) เพิ่มช่องทางในการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีหลายรูปแบบรองรับการลงชื่อของชาวต่างชาติ
- 6) เชื่อมโยงบูรณาการกับหน่วยงานภายนอกองค์กร เพื่อลดขั้นตอนและการใช้เอกสารต่าง ๆ

2.1.2 ความจำเป็นในการดำเนินการ

ตามที่ธนาคารโลกได้กำหนดเกณฑ์การประเมินในปี 2566 นี้เป็นรูปแบบใหม่ เรียกว่า Business Ready (B-READY) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัดย่อย ได้แก่

- 1) กฎระเบียบเกี่ยวกับการเริ่มต้นธุรกิจ
- 2) การบริการดิจิทัลและความโปร่งใสของข้อมูล และ
- 3) ประสิทธิภาพในการเริ่มต้นธุรกิจ

ซึ่ง B-READY เป็นขอบเขตที่กว้างกว่า การประเมินแบบ Ease of Doing Business ที่ผ่านมา กรมพัฒนาธุรกิจการค้าในฐานะเจ้าภาพหลักด้านการเริ่มต้นธุรกิจกำลังพัฒนาการจดทะเบียนเป็นระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล (ระบบใหม่) ซึ่งกำหนดแล้วเสร็จและเปิดใช้งานในปี 2567 ที่จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลให้ตอบสนองและสอดคล้องกับรูปแบบการประกอบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการเริ่มต้นธุรกิจให้เป็นไปในทางที่ดี ก่อให้เกิดแรงจูงใจและสนับสนุนการค้าการลงทุนในประเทศจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินการดังกล่าวจะมีผลต่อการจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจที่ธนาคารโลกใช้ประเมินดังกล่าว ทั้งนี้ ประเด็นศึกษา “ยกระดับการจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ” ที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอนี้ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการที่จะช่วยสนับสนุนให้มีการใช้งานของระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลที่ได้พัฒนาอย่างสมบูรณ์ ด้วยการผลักดันด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ชี้แจงถึงประโยชน์ที่ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้รับ พร้อมทั้งดำเนินการควบคู่กับการส่งเสริม แนะนำให้คำปรึกษา ฝึกอบรมการเข้าใช้งานระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล โดยการจัดตั้งหน่วยงานพัฒนาอบรมด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการ ผู้จัดทำคำขอจดทะเบียน ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน นิสิต นักศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนธุรกิจ เช่น ทนายความ ผู้สอบบัญชี ผู้ทำบัญชี สำนักงานกฎหมาย สำนักงานบัญชี รวมถึงการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรและงบประมาณ ทั้งนี้ ในการดำเนินการต้องเป็นการทำงานเชิงรุก เพื่อให้ทุกคนและทุกภาคส่วนได้เข้าใจ เข้าถึง และพร้อมเข้าใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งจะช่วยยกระดับการให้บริการจดทะเบียนนิติบุคคลของกรมให้เทียบเท่าประเทศที่เป็น Best Practice

ที่กระบวนการทุกขั้นตอนสามารถดำเนินการผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้น ทั้งจากการที่เจ้าหน้าที่นำเข้าสู่ข้อมูลการจดทะเบียน โดยบันทึกข้อมูลผิดพลาดไม่ถูกต้อง ส่งผลต่อความเชื่อมั่นใน คลังข้อมูลธุรกิจของกรม การลดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บแฟ้มทะเบียนนิติบุคคล เป็นต้น นอกจากนี้ ยังช่วยให้การจดทะเบียนนิติบุคคลง่าย สะดวก รวดเร็ว และการพิจารณาคำขอจดทะเบียนเป็นมาตรฐาน เดียวกันทั่วประเทศ

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการ แนวคิด ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายนี้ อาศัยหลักการ แนวคิด มาเป็นกรอบหรือแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1) รัฐบาลดิจิทัล (Digital Government)

รัฐบาลดิจิทัลเป็นการนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้เป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับการทำงาน ภาครัฐให้มีความทันสมัย เพื่อสร้างบริการที่มีคุณค่าสู่ประชาชน ด้วยการทำงานอย่างเป็นระบบและพึงพาทุก ภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานอิสระ ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน และปัจเจกบุคคลที่มีบทบาทในฐานะ ผู้ให้และผู้ใช้ข้อมูล รวมถึงร่วมสรรค์สร้างสาระที่จำเป็นและสำคัญต่อการให้บริการของภาครัฐ โดยมีลักษณะ 3 ประการ ได้แก่

- Reintegration เป็นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ เกิดการกำกับควบคุมการบริหารภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ
- Needs-based holism เป็นการปรับปรุงองค์กรภาครัฐเพื่อให้เกิดการให้บริการสาธารณะที่ ให้ความสำคัญต่อการนำความต้องการของพลเมืองมาเป็นศูนย์กลาง
- Digitalization เป็นการใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในการนำระบบบริหารสารสนเทศมาใช้ รวมถึง การให้ความสำคัญต่อการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตซึ่งจะเข้ามาแทนที่วิธีการทำงาน แบบเดิม

2) การใช้ทฤษฎี SWOT Analysis ซึ่งเป็นแนวคิดในการวิเคราะห์สภาพองค์กร เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย และโอกาสที่จะดำเนินการได้

- Strengths หมายถึง จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ เป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจาก สภาพแวดล้อมภายใน
- Weaknesses หมายถึงจุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือ ข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ
- Opportunities หมายถึง โอกาสที่จะดำเนินการได้ เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่ สภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อประโยชน์ หรือส่งเสริมการดำเนินงาน
- Threats หมายถึงอุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กรเกิดจาก ปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลเสีย

3) กรณีศึกษากระบวนการจดทะเบียนของต่างประเทศ คือ ประเทศนิวซีแลนด์

จากการจัดอันดับ Doing Business 2020 ประเทศนิวซีแลนด์ ได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ 1 จาก 190 ประเทศ และอันดับ Starting a Business 2020 เป็นอันดับที่ 1 เช่นกัน ซึ่งการจดทะเบียนนิติบุคคล ตลอดจนการชำระเงินค่าธรรมเนียม การรับเอกสารหลังจากจดทะเบียน รวมถึงหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี และการลงทะเบียนภาษีสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ธุรกิจต้องดำเนินการในการเริ่มต้นธุรกิจก็สามารถดำเนินการได้เสร็จสิ้นใน 1 กระบวนการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ชื่อผู้ใช้ทางอีเมลและรหัสผ่าน ซึ่งใช้ระยะเวลา 0.5 วัน และมีการระบุค่าใช้จ่ายทั้งหมด 115 ดอลลาร์นิวซีแลนด์ (ประมาณ 2,500 บาท) ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ชัดเจนแน่นอน

2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

1) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในฐานะหน่วยงานบริการประชาชนที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักด้านหนึ่งในการให้บริการจดทะเบียนนิติบุคคล ได้ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจดทะเบียนนิติบุคคลอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ เช่น การออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 23) พ.ศ. 2565 เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดในการจดทะเบียนนิติบุคคลในหลายประเด็น โดยมีประเด็นที่สำคัญคือ ลดจำนวนผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งบริษัท จาก 7 คน เหลือเพียง 3 คน และจาก 3 คน เหลือ 2 คน ตามลำดับเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถจัดตั้งธุรกิจได้ง่ายมากขึ้น หรือการออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ลดอัตราค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. 2561 และในปีพ.ศ.2563 ซึ่งกฎกระทรวงดังกล่าว กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนใหม่เป็นแบบอัตราคงที่ (Flat Rate) และลดอัตราค่าธรรมเนียมลงร้อยละ 30 ในปี พ.ศ.2561-2562 และลดลงร้อยละ 50 ในปี พ.ศ.2563-2566 จากอัตราค่าธรรมเนียมใหม่แบบคงที่ (Flat Rate) สำหรับการยื่นจดทะเบียนผ่านระบบจดทะเบียนนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration)

นอกจากนี้ ยังได้ปรับวิธีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ โดยการให้บริการจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนและบริษัทข้ามเขต รวมทั้งการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ด้วยการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลการเริ่มต้นธุรกิจโดยให้บริการรับจดทะเบียน ณ จุดเดียว (Single Point) ระบบการตรวจและจองชื่อนิติบุคคลด้วยตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การเปิดให้บริการระบบจดทะเบียนนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล อย่างไรก็ตามจากการเปิดให้บริการระบบจดทะเบียนนิติบุคคลทั้งสองช่องทาง ได้แก่ ช่องทาง walk in และระบบ e-Registration กรมได้รับฟังความคิดเห็นรวมถึงสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ใช้บริการ (บุคคลทั่วไป สำนักงานกฎหมาย หรือสำนักงานบัญชีที่ให้บริการจัดทำและยื่นคำขอจดทะเบียน) เป็นระยะๆ เพื่อรวบรวมความเห็นเกี่ยวกับการใช้งาน สภาพปัญหาที่พบ ซึ่งผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ระบบจดทะเบียนนิติบุคคลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ด้วย SWOT Analysis ที่มีหลักการ โดยการนำจุดแข็ง (Strengths) หรือข้อได้เปรียบซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน วิเคราะห์จุดอ่อน (Weaknesses) หรือ ข้อเสียเปรียบที่มาจากปัจจัยภายในหรือเป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ และมองหาโอกาสที่จะดำเนินการได้ (Opportunities) ที่เกิดจากปัจจัยภายนอก

ผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อประโยชน์ หรือส่งเสริมการดำเนินงาน รวมทั้งวิเคราะห์ อุปสรรค ข้อจำกัดหรือปัจจัยคุกคามการดำเนินขององค์กรที่เกิดจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลเสีย ดังนี้

ตารางที่ 2-2 การวิเคราะห์ SWOT Analysis การให้บริการจดทะเบียนนิติบุคคล

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>S1 การจดทะเบียนถือเป็นบริการสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ในการเริ่มต้นธุรกิจของประเทศ</p> <p>S2 กรมมีโครงสร้างพื้นฐานรองรับที่ดี สำหรับการให้บริการในรูปแบบ online ทั้งระบบโครงสร้างทางเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน หรือกระบวนการทำงาน</p> <p>S3 การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาพัฒนาการให้บริการ จะช่วยลดระยะเวลาการพิจารณาคำขอจดทะเบียน รวมถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่างๆ ทั้งในด้านของผู้ใช้บริการ และกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเป็นผู้ให้บริการ</p> <p>S4 กรมสามารถออกกฎระเบียบภายในเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการจดทะเบียนทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบได้</p>	<p>W1 ประชาชนใช้บริการดิจิทัลน้อย อาจเพราะมองว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก หรือไม่มั่นใจในความปลอดภัย</p> <p>W2 ระบบงานไม่ตอบสนองความต้องการ หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการได้อย่างเต็มที่</p> <p>- จำนวนนายทะเบียนไม่เพียงพอต่อ ส่งผลให้มีคำขอรอการพิจารณา ทำให้การบริการล่าช้า</p> <p>W3 ผู้ใช้บริการยังไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างเพียงพอ เกี่ยวกับหลักกฎหมายและขั้นตอนในการยื่นคำขอจดทะเบียน</p> <p>W4 นายทะเบียนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจดทะเบียนอย่างเพียงพอ รวมทั้งกรมยังไม่มีฐานข้อมูลหรือ platform ที่นายทะเบียนจะสามารถศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาคำขอจดทะเบียนได้ด้วยตนเอง ทำให้การพิจารณาอาจไม่ถูกต้อง และนำไปสู่การใช้ดุลพินิจได้</p>
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
<p>O1 กรมมีหน่วยงานพันธมิตรที่เข้มแข็ง และเป็นโอกาสให้กรมสามารถขยายศักยภาพของระบบการให้บริการจดทะเบียนของกรม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคำขอจดทะเบียน เช่น ข้อมูลบุคคลของกรมการปกครอง ข้อมูลบุคคลล้มละลายของกรมบังคับคดี หรือข้อมูลหนังสือรับรองเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น</p> <p>O2 ผู้ใช้บริการเปิดใจยอมรับการทำธุรกรรมทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น</p> <p>O3 ผู้บริหารกรมให้การสนับสนุนการดำเนินการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่</p>	<p>T1 เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งกรมจำเป็นต้องเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับการให้บริการ ซึ่งอาจยังมีข้อจำกัดบางประการที่ไม่สามารถอำนวยความสะดวกการให้บริการได้เท่าที่กรมต้องการ</p> <p>T2 การปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ทั้งเวลาและงบประมาณในการดำเนินการ รวมถึงใช้เวลาในการทดสอบระบบ เพื่อให้เห็นถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจริง และสามารถดำเนินการแก้ไขได้ก่อนเปิดให้บริการ</p> <p>T3 กระบวนการการแก้ไขกฎระเบียบอาจใช้ระยะหากมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบ</p>

ที่มา : ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดทำ

2) จากการที่กรมได้นำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาระบบการให้บริการจดทะเบียนนิติบุคคลในปี 2560 ซึ่งเป็นระยะเวลาหนึ่ง แต่ก็ยังถือว่าเป็นเรื่องที่ยากขึ้นสำหรับประชาชนผู้ใช้บริการ จึงเห็นว่ากรมจะต้องศึกษาระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งได้รับการจัดอันดับจากธนาคารโลก ให้เป็นประเทศที่ง่ายต่อการเริ่มต้นธุรกิจอันดับที่ 1 ที่ได้ปรับปรุงและพัฒนาระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลของตนให้เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ และมีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลาพอสมควร ผู้ศึกษาเห็นว่าแนวทางกระบวนการจดทะเบียนของประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต และทำได้ภายใน 1 วัน ระบบเทคโนโลยีมีความปลอดภัย และข้อสำคัญประชาชนมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนกระบวนการกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมในการใช้บริการจดทะเบียนทางอิเล็กทรอนิกส์ในระดับสูง ซึ่งเห็นว่าจะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางและปรับตามความเหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมการทำธุรกิจของไทย

การจดทะเบียนธุรกิจของประเทศนิวซีแลนด์ หน่วยงานรับผิดชอบคือ Companies office เป็นหน่วยงานของภาครัฐ อยู่ภายใต้กระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจ (Ministry of Economic Development) ซึ่งกระบวนการจดทะเบียนนิติบุคคลในประเทศนิวซีแลนด์ สามารถจองชื่อนิติบุคคล และจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล ตลอดจนชำระเงินค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนได้เสร็จสิ้นทั้งกระบวนการผ่านอินเทอร์เน็ต โดยผู้ขอจดทะเบียนต้องลงทะเบียนและมีชื่อผู้ใช้ (อีเมล) และรหัสผ่าน มี 1 ขั้นตอน ใช้เวลา 1 วัน โดยมีค่าใช้จ่ายทั้งหมด 115.00 ดอลลาร์นิวซีแลนด์ หรือประมาณ 2,500 บาท

ตารางที่ 2-3 ขั้นตอนการจดทะเบียนของประเทศนิวซีแลนด์

ลำดับ	ขั้นตอน	รายละเอียด	ระยะเวลา	ค่าใช้จ่าย
1	จดทะเบียนบริษัทกับ Companies Office รวมทั้งขอหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี หรือ Inland Revenue Department (IRD) และการลงทะเบียนภาษีสินค้าและบริการ หรือ Goods and Services Tax (GST) หมายเหตุ: ในการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล ผู้ขอจดทะเบียนต้องลงทะเบียนขอ username/password เพื่อใช้บริการจดทะเบียนออนไลน์ก่อน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ	1. <u>การจองชื่อนิติบุคคล</u> - การจองชื่อนิติบุคคล ไม่สามารถจองชื่อที่เหมือนกันหรือเกือบเหมือนกันสำหรับชื่อนิติบุคคลที่มีอยู่แล้ว ชื่อที่จองแล้วจะสามารถเก็บไว้ได้ 20 วันทำการ 2. <u>การจดทะเบียนนิติบุคคล</u> - หลังจากที่ได้จองชื่อแล้ว ผู้สมัครต้องกลับไปดำเนินการออนไลน์เพื่อจดทะเบียน โดยการกรอกแบบฟอร์มรายละเอียดข้อมูลของบริษัท และชำระค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน - ผู้ก่อตั้งจะได้รับการแจ้งทางอีเมล พร้อมกับแบบฟอร์มการยอมรับของกรรมการและผู้ถือหุ้นซึ่งจัดทำโดย Companies Office - ผู้สมัครต้องส่งแฟกซ์หรือส่งออนไลน์แบบฟอร์มการยอมรับ (consent forms) ที่มีการลงนามของกรรมการและของผู้ถือหุ้น ภายใน 20 วันทำการ ไม่เช่นนั้นจะถือว่าคำขอจดทะเบียนนั้นหมดอายุ	น้อยกว่า 1 วัน	สำหรับการจองชื่อ 10.00 ดอลลาร์นิวซีแลนด์ สำหรับการจดทะเบียนนิติบุคคล 105.00 ดอลลาร์นิวซีแลนด์

ลำดับ	ขั้นตอน	รายละเอียด	ระยะเวลา	ค่าใช้จ่าย
		<p>- บริษัทจะได้รับหนังสือรับรองการจัดตั้งบริษัท ทาง email โดยใช้เวลาไม่นานหลังจากแบบฟอร์มการยอมรับ (consent forms) ฉบับสุดท้ายได้รับการอนุมัติ</p> <p>3. <u>การขอหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี (IRD) และการลงทะเบียนภาษีสินค้าและบริการ (GST)</u></p> <p>- ผู้ดำเนินการสามารถสมัครผ่านทางออนไลน์เพื่อขอหมายเลข IRD และ Good and Service Tax ในเวลาเดียวกันกับการจดทะเบียนทางออนไลน์กับ Companies Office</p> <p>- การสมัครหมายเลข IRD หรือ GST มีดังนี้</p> <p>3.1 สำหรับหมายเลข Inland Revenue Department (IRD) ได้แก่ หมายเลข IRD ของกรรมการแต่ละท่านและผู้ถือหุ้นทั้งหมดที่เป็นคนนิวซีแลนด์ ภาระหน้าที่หลัก สถานที่ดำเนินธุรกิจและที่อยู่ ชื่อทางการค้าของบริษัท (หากแตกต่างกับชื่อที่จดทะเบียน) รายละเอียดการติดต่อบริษัท และภาษีผลประโยชน์สำหรับพนักงานที่สามารถใช้งานได้</p> <p>3.2 สำหรับหมายเลข Goods and Services Tax (GST) ได้แก่ วิธีการดำเนินการทางบัญชีของ GST ข้อมูลความถี่ของผลตอบแทนรหัสกิจกรรมทางธุรกิจ (business activity code) รายละเอียดของวิธีการที่ต้องการจะคืนเงิน ไม่ว่าจะเป็นบริษัทที่ได้รับการยกเว้นภาษีหรือประกอบกิจการการนำเข้า/ส่งออกและสำนักงานประกันอุบัติเหตุ หรือ Accident Compensation Corporation (ACC) ใช้รหัสกิจกรรมทางธุรกิจเพื่อทำการคำนวณภาษีสำหรับการคุ้มครองการบาดเจ็บส่วนบุคคล และการเรียกร้องค่าชดเชยที่เหลือ</p>		

ที่มา : ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดทำ

หมายเหตุ - ระบบจดทะเบียนนิติบุคคลของนิวซีแลนด์มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศโดยใช้กลไกของรหัสผ่านในการยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการและใช้ช่องทางการทำธุรกรรมผ่านโปรโตคอล SSL (Secure Sockets Layer) หรือ HTTPS ยังไม่ได้มีการใช้ Digital Signature

- ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการและให้ความสำคัญต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมในการใช้บริการจดทะเบียนทางอิเล็กทรอนิกส์ในระดับสูง

2.2.3 แนวทางแก้ไขปัญหหรือพัฒนา

เพื่อ “ยกระดับการจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ” ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา 3 ประเด็น ดังนี้

1) การปรับปรุงระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลในขั้นตอนการกรอกข้อมูลของนิติบุคคล ทั้งของการจดทะเบียนผ่านช่องทาง Walk in และช่องทางระบบ e-Registration โดยให้ผู้ประกอบการหรือผู้แทนยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นผู้กรอกข้อมูลเข้าระบบโดยตรง

ภาพที่ 2-3 ระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล ที่พัฒนาปรับปรุงใหม่

ที่มา : ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดทำ

การพัฒนาบบจดทะเบียนนิติบุคคลที่ให้ผู้ประกอบการกรอกข้อมูลการจดทะเบียนเข้าระบบโดยตรง ซึ่งจะทำให้การนำเข้าข้อมูลมีผลทันทีที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน โดยไม่ต้องมีเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลเพื่อลดความผิดพลาดในการบันทึกข้อมูลของเจ้าหน้าที่ และลดระยะเวลาในการให้บริการ สามารถรองรับการจัดเก็บข้อมูลนิติบุคคลที่มีจำนวนสูงขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งยังเป็นการลดการใช้กระดาษและทำให้การค้นหาข้อมูลนิติบุคคลเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น รวมทั้งผลักดันระบบจดทะเบียนนิติบุคคลให้สามารถรองรับ Digital ID

โดยระบบสามารถตรวจสอบบุคคลที่จะลงลายมือชื่อผูกพันนิติบุคคลได้ การนำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางของกรมการปกครองมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการยื่นคำขอจดทะเบียนนิติบุคคล รวมถึงพัฒนาระบบผู้ช่วยสนทนาอัตโนมัติในลักษณะ chatbot เพื่อช่วยเหลือหรือตอบข้อซักถามจากผู้ใช้บริการได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาเห็นควรให้มีการตั้งคณะทำงานภายในกรม โดยมีระดับรองอธิบดีเป็นประธาน องค์ประกอบคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้อำนวยการระดับกอง ได้แก่ กองทะเบียนธุรกิจ กองข้อมูลธุรกิจ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักกฎหมาย และโดยมีส่วนร่วมพัฒนาการจดทะเบียน กองทะเบียนธุรกิจ เป็นฝ่ายเลขานุการ เพื่อเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำพร้อมกับกำกับดูแลและติดตามการขับเคลื่อนการปรับปรุงพัฒนาระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเป้าประสงค์ ซึ่งกำหนดระยะเวลาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี โดยขั้นตอนการทำงานของระบบจดทะเบียนนิติบุคคลที่ปรับปรุง มีสาระสำคัญ ดังนี้

ตาราง ที่ 2-4 การพัฒนาปรับปรุงระบบจดทะเบียนนิติบุคคล (ระยะ 1 ปี)

ขั้นตอน	รายละเอียดที่ปรับปรุง/พัฒนา	ประโยชน์ที่ได้รับ
1. การกรอกข้อมูลคำขอจดทะเบียน	<ul style="list-style-type: none"> - ลดการใช้กระดาษ โดยให้ผู้ประกอบการหรือผู้แทนทั้งช่องทาง Walk in และช่องทาง e-Registration ดำเนินการกรอกข้อมูลการจดทะเบียนผ่านระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลในรูปแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (e-Form) - มีผู้ช่วยสนทนาอัตโนมัติในลักษณะ chatbot ที่มีความฉลาดสามารถคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการกรอกข้อมูลคำขอจดทะเบียนผ่านระบบฯ - มีข้อมูลสำเร็จรูปสำหรับการจดทะเบียนให้สามารถเลือกใช้หลายรูปแบบ ได้โดยไม่ต้องพิมพ์ใหม่ เช่น วัตถุประสงค์ ข้อบังคับ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ลดค่าใช้จ่ายในการใช้กระดาษ - ได้รับความสะดวกในการกรอกคำขอจดทะเบียน - ลดระยะเวลาในการพิจารณาคำขอจดทะเบียนของนายทะเบียนในกรณีที่ใช้ข้อมูลสำเร็จรูปที่มีอยู่ในระบบ ซึ่งจะทำการจดทะเบียนรวดเร็วและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
2.การบันทึกข้อมูลการจดทะเบียนในฐานข้อมูลของกรม	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งรับจดทะเบียน ข้อมูลที่กรอกไว้ในระบบการจดทะเบียนจะถูกบันทึกลงในฐานข้อมูลของกรมทันทีโดยอัตโนมัติ ไม่มีการบันทึกข้อมูลซ้ำจึงไม่มีข้อผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> - ลดการบันทึกซ้ำ - กรมประหยัดงบประมาณในการจ้างเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
3. การลงลายมือชื่อดิจิทัลของผู้ที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถรองรับการลงลายมือชื่อด้วย Digital ID ได้หลายช่องทาง เช่น ผ่านแอปพลิเคชัน ThaiID , DBD e-Service, NDID, หรือการใช้ User name+ Password + OTP 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มความสะดวกสามารถเลือกใช้ได้หลากหลายช่องทาง
4.การเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อรองรับการยื่นคำขอจดทะเบียนที่ต้องมีการยืนยันตัวตนและการใช้เอกสารตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการปกครอง กระทรวงแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - อำนวยความสะดวกและลดภาระการพิสูจน์ตัวตนของผู้ที่ยื่นคำขอจดทะเบียนและผู้แทน

ระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลใหม่ จะอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการ ในการกรอกข้อมูลการจดทะเบียนเข้าระบบได้โดยตรง ลดการใช้กระดาษและลดค่าใช้จ่ายวัสดุอื่นในการในการจัดพิมพ์ มีข้อมูลสำเร็จรูปสำหรับการจดทะเบียนให้สามารถเลือกใช้ได้โดยไม่ต้องพิมพ์ใหม่ รวมทั้งเพิ่มผู้ช่วยสนทนาอัตโนมัติ ในลักษณะ chatbot เพื่อให้คำแนะนำและตอบข้อซักถามผู้ใช้บริการได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น สำหรับในกรณีที่เดินทางไปยังสำนักงานที่ให้บริการจดทะเบียนก็จะมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำสอนการเข้าใช้งานและ การยื่นคำขอจดทะเบียนทางระบบนิติบุคคลดิจิทัลในทุกขั้นตอน

2) การจัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และอบรมการเข้าใช้งานของระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลให้แก่ผู้ประกอบการหรือผู้แทน ประชาชนทั่วไป รวมทั้งนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่

การจัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และจัดอบรมการเข้าใช้งานของระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกและสนับสนุนการยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล ที่ให้ผู้ประกอบการหรือผู้แทนที่ประสงค์ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นผู้กรอกคำขอจดทะเบียนเข้าระบบโดยตรง รวมทั้งนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ ซึ่งดำเนินการจัดตั้งเป็นหน่วยงานภายในกองทะเบียนธุรกิจ บุคลากรที่จะปฏิบัติงานประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญด้านการจดทะเบียนและการใช้ระบบงานจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล ทั้งนี้ นอกจากการให้คำปรึกษา แนะนำ อบรมการใช้งานแก่เจ้าหน้าที่ นายทะเบียนในส่วนกลางและสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าอีก 6 แห่ง ยังให้ดำเนินการให้บริการในลักษณะเดียวกันแก่บุคลากรที่ทำหน้าที่จดทะเบียน ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดทั้ง 76 แห่งทั่วประเทศด้วย รวมถึงผู้แทนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการยื่นจดทะเบียน ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป

ตาราง ที่ 2-5 การจัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษา แนะนำ อบรมการใช้งานระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล (ระยะ 1 – 3 ปี)

การดำเนินการ	รายละเอียด	ประโยชน์ที่ได้รับ
จัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษา แนะนำ และอบรมการใช้งานระบบ	- จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ทีมงาน ผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรเพื่อให้คำแนะนำ การใช้ งานระบบจดทะเบียนนิติบุคคล ทั้งในส่วนกลาง และสำนักงานพาณิชย์จังหวัด- จัดอบรมการใช้ งานระบบจดทะเบียนนิติ บุคคลให้แก่ผู้ประกอบการหรือผู้แทนและ ประชาชนทั่วไปทั้งในส่วนกลางและส่วน ภูมิภาคครอบคลุมทั่วประเทศ	- ผู้ประกอบการและผู้แทน สามารถ เข้าใช้งานในระบบได้อย่างมี ประสิทธิภาพและได้รับความ สะดวกจากคำแนะนำและการ อบรมจากเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง
ด้านบุคลากร	เตรียมความพร้อมของนายทะเบียน และเจ้าหน้าที่ ทั้งเก่าและใหม่ เพื่อให้การบริการเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ โดยจะต้องเสริมสร้างความรู้ทั้งในด้าน ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึง รายละเอียดการใช้งานระบบ เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำหรือแก้ไขปัญหาให้ประชาชนได้อย่างถูกต้อง	เข้าใจขั้นตอนการจดทะเบียนและ วิธีการดำเนินการต่าง ๆ ที่ถูกต้อง ตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนด ซึ่งจะช่วยให้การจดทะเบียนเป็นไป อย่างสะดวกรวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ

การดำเนินการ	รายละเอียด	ประโยชน์ที่ได้รับ
ด้านผู้ใช้บริการ	จัดเตรียมสถานที่ ตารางแผนการฝึกอบรมการใช้ งานระบบจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการ และสำนักงานบัญชี สำนักงานกฎหมาย เพื่อให้เป็น ผู้แทนในการยื่นคำขอจดทะเบียน ทั้งออนไลน์ (online) และอบรม ณ สถานที่จัดอบรมที่จัดเตรียมไว้ (on site)	ผู้ใช้บริการและผู้แทนที่เป็นสำนักงาน บัญชีหรือสำนักงานกฎหมาย เกิดความ มั่นใจในการใช้งานและมีความคุ้นชิน กับระบบดังกล่าว

ที่มา : ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดทำ

3) สร้างการรับรู้ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผ่านเครือข่ายพันธมิตรระยะกลาง (1-3 ปี) และระยะยาว (มากกว่า 3 ปี)

การประชาสัมพันธ์การให้บริการระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลใหม่ ทั้งสื่อข้อความและสื่อวิดีโอ และวิดีโอขั้นตอนการใช้งานระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล ควรดำเนินการผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

- (1) เว็บไซต์ของกรม
- (2) เอกสารหรือวารสารของกรม
- (3) สื่อหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ
- (4) สื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ ออฟฟิเชียล (Line Official)
- (5) อีเมลล์ของผู้ประกอบการที่ได้แจ้งไว้

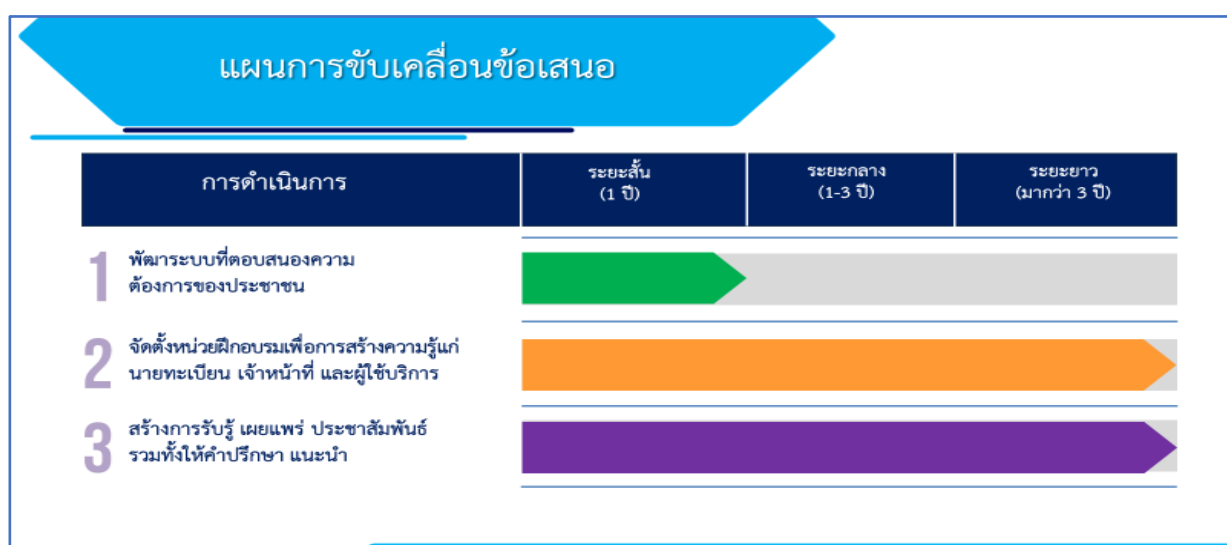
(6) หน่วยงานงานพันธมิตรที่เป็นเครือข่าย ได้แก่ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชี สำนักงานบัญชีคุณภาพ ซึ่งในส่วนของหน่วยงานพันธมิตรอาจขอความร่วมมือในการจัดอบรมการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลไปเป็นหลักสูตรอบรมดังกล่าวด้วยเพื่อให้ข้อมูลการปรับปรุงระบบจดทะเบียนนิติบุคคลแบบใหม่ เผยแพร่ได้อย่างทั่วถึง รวดเร็วและลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ

ภาพที่ 2-4 แนวทางแก้ไขและพัฒนา 3 ประเด็น

ที่มา : ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดทำ

ภาพที่ 2-5 แผนการขับเคลื่อนข้อเสนอ

ที่มา : ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดทำ

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จและแนวทางการบริหารจัดการ

1) ด้านความพร้อมใช้งานของระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล (ใหม่)

การพัฒนาปรับปรุงระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลในครั้งนี้มีการรวมหลายระบบงานย่อยให้อยู่ในที่เดียวกันและมีการเชื่อมโยงบูรณาการกันทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานของกรม ซึ่งการออกแบบกระบวนการทางเทคโนโลยีก็อาจมีความซับซ้อนยุ่งยาก

แนวทางการบริหารจัดการ เมื่อระบบพัฒนาเสร็จแล้วก่อนเปิดใช้งาน ต้องทำการทดสอบระบบก่อน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ระบบสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ยุ่งยากต่อการใช้งานของผู้ใช้บริการ

2) ด้านกฎระเบียบ

จำเป็นต้องมีการทบทวน กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องในการจดทะเบียนนิติบุคคลในปัจจุบันที่อาจเป็นอุปสรรคต่อระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล

แนวทางการบริหารจัดการ ทบทวน กฎ ระเบียบ หากจำเป็นต้องแก้ไขหรือปรับปรุง จัดให้มีการเตรียมความพร้อมตามขั้นตอนการแก้ไขก่อนเปิดใช้งานระบบดังกล่าว

3) ด้านบุคลากร

จำนวนนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไม่สอดคล้องต่อการให้บริการ เนื่องจากจำนวนคำขอจดทะเบียนมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ เมื่อเป็นการให้บริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด กรมจำเป็นต้องจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหา รวมถึงประสานงานทั้งระหว่างผู้ใช้บริการและนายทะเบียน หรือระหว่างนายทะเบียนด้วยกันเองทั่วประเทศ

แนวทางการบริหารจัดการ กรมต้องจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอต่อการให้บริการและจัดหาเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และจัดอบรมการใช้งานระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล

4) ด้านงบประมาณ

วงเงินงบประมาณและวัตถุประสงค์ในการเบิกจ่ายเงินไว้อย่างกว้าง อาจไม่สอดคล้องกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

แนวทางการบริหารจัดการ กรมต้องวางแผนการของงบประมาณเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วและตลอดเวลา

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการขับเคลื่อนข้อเสนอ “ยกระดับการจดทะเบียนนิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ” โดยมุ่งเน้นการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อให้เข้าใช้งานง่าย และอำนวยความสะดวก ลดความยุ่งยากซับซ้อน สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเพื่อให้เป็นประเทศที่ง่ายในการดำเนินธุรกิจ ผู้นำที่จะขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบาย จึงต้องมีทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อน ดังนี้

2.3.1 การผลักดันนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง (Driving innovation and Change)

ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำนวัตกรรมที่ทันสมัยและสร้างการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการให้บริการของภาครัฐให้มีความทันสมัยและทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองต่อประชาชนและผู้รับบริการ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างให้เกิดการเรียนรู้ สร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร กระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมเพื่อเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงกระบวนการรวมทั้งขั้นตอนการทำงาน

2.3.2 ทักษะดิจิทัล (Digital Skill)

ผู้นำต้องสามารถกำหนดทิศทางกลยุทธ์ในการปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรดิจิทัลและการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพในระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการ ทำงานและการให้บริการด้วยเทคโนโลยี โดยกำหนดกระบวนการหลักขององค์กรดิจิทัลที่ควรจะเป็น เข้าใจประเด็นปัญหาและผลกระทบ สามารถประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลขององค์กร รวมทั้งใช้เครื่องมือและโปรแกรมที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ระบบการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ส่งต่อการใช้งานของผู้ใช้บริการ มีความน่าเชื่อถือและปลอดภัยเมื่อใช้งาน

2.3.3 ทักษะการสื่อสารโน้มน้าว (Communicating and Influencing)

ผู้นำต้องสามารถสื่อสารกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจัดการอย่างเหมาะสมให้บรรลุเป้าหมาย ในการผลักดันงานให้บรรลุผลสำเร็จ ในการพัฒนาการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล จำเป็นต้องดำเนินการร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทั้งในมิติของเทคโนโลยีดิจิทัล มิติด้านกฎหมาย มิติผู้ปฏิบัติงาน และมิติผู้ใช้บริการ จึงต้องสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องทุกมิติได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม

2.3.4 การส่งเสริมให้เกิดการทำงานบูรณาการ (Facilitating Hyper-collaboration)

ผู้นำต้องสามารถสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อขับเคลื่อนการให้บริการประชาชน เนื่องจากการพัฒนาการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล จำเป็นต้องเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ทั้งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสม และด้านการบริการข้อมูลไปยังหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

2.3.5 การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติและผลสัมฤทธิ์ (Driving Execution and Results)

ผู้นำต้องมีความสามารถในการตัดสินใจอย่างทันการณ์ การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และบริหารงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย ทันเวลา เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระยะยาว โดยต้องประยุกต์องค์ความรู้ในการขับเคลื่อนงาน กำหนดกลยุทธ์และบริหารจัดการทั้งการวางแผน การกำกับ การตรวจสอบ ให้สำเร็จและสอดคล้องกับแผนงานของหน่วยงานที่กำหนดไว้

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) เอกสารออนไลน์ www.planbru.ac.th สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570). ราชกิจจานุเบกษา
- ยุทธศาสตร์กระทรวงพาณิชย์ เอกสารออนไลน์ <https://www.ops.moc.go.th/th/content/category/index/id/67> สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566
- แผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ปี 2565 เอกสารออนไลน์ www.dbd.go.th สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566
- จดทะเบียนธุรกิจ เอกสารออนไลน์ www.dbd.go.th สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2566
- ระบบจดทะเบียนนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration) เอกสารออนไลน์ www.dbd.go.th สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2566
- Ease of Doing Business by World Bank เอกสารออนไลน์ <https://archive.doingbusiness.org/en/doingbusiness> สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2566
- Ease of Doing Business in Thailand เอกสารออนไลน์ <https://archive.doingbusiness.org/en/data/exploreconomies/thailand> สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2566

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล
นางรชนีกร ดำเด่นงาม

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่สำเร็จการศึกษา 2532

ประสบการณ์การรับราชการ

- 2564-ปัจจุบัน ผู้อำนวยการกองทะเบียนธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 2562-2564 นักวิชาการพาณิชย์เชี่ยวชาญ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 2561-2562 ผู้อำนวยการกองทะเบียนบริษัทมหาชนและธุรกิจพิเศษ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 2559-2561 นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 2558-2559 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ กองส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 2553-2557 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ สำนักทะเบียนธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 2551-2552 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ สำนักทะเบียนธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 2533-2550 นักวิชาการพาณิชย์ ระดับ 3-7 กองทะเบียนธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

รางวัลหรือทุนการศึกษา

รางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น ปี 2550

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการกองทะเบียนธุรกิจ
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์